

दृष्ट एतल न० दृष्टः तत्पचारस्य मण्डलमिव । मि० शि० उक्ते ।

गोत्रवत्यान्तर्गते यलयाकारे मण्डलभेदे यथोक्तं तत्र
“जह्वाधरखस्तिककीलयुक्ते प्रोतं स्रष्टुं दृग्बलं तदलः ।
कृत्वा परिभ्राज्य च तत्र तत्र नेयं पक्षो गच्छति यत्र
यत्र । ज्ञेयं तद्देवमस्तुल्यै चराणां पृथक् पृथक्वा रच-
येत् तथाहो । दृढमण्डलं विविभलग्नकस्य दृक्क्षेप-
दत्ताख्यमिदं वदन्ति” खस्तिके चाधःखस्तिके चान्तः-
कीलकौ कृत्वा तयोः प्रोतं स्रष्टुं दृग्बलं कार्यम् । तत्
पूर्वदत्तेभ्यः किञ्चिन्मूनं कार्यम् । यथा खगोलान्तर्भ-
वति । यद्येक एव पक्षगोलसदृशमेव दृढमण्डलम् ।
यो यो पक्षो यत्र यत्र वर्तते तस्य तस्योपरीदमेव परि-
भ्राज्य विन्यस्य दृग्जगत्प्राशङ्कादिकं दर्शयिष्ये । अथ वा
पृथक् पृथक्वा दृढमण्डलानि रचयेत् । तथापि वि-
विभलग्नस्य तत्र दृक्क्षेपमण्डलम् दृग्बलयमयत्र

दृढं वि० दृढं दृष्टि वा दृष्टौ क्तः “सूत्रवलयोः” इडभावः इदि-
तोऽपि नि० नलोपः । १ स्थूले २ अग्निधिले प्रगाढे ३ व-
लवति च भेदि० ४ कठिने अमरः ५ लौहे न० शब्दच० ।
भावे क्तः । इक्षतिशये न० अमरः । क्रियाविशेषणत्वे
इस्य क्रीवता “दृढभक्तिरिति जग्रेष्ठे” रघुव्या० “दृढं
भक्तिरस्येति विग्रहः” भक्तिना० । “दृढा भक्तिश्च
केशवे” शिष्णुस्तवः । दृढत्वं च कठिन्यं तच्च अर्थव्याप्यं
जातिभेदः, अग्निधिलवयवसंयोगभेदः, उपचारात् अति-
शयश्च । “दृढकारी मृदुर्दालः क्रूराचारैरसंयतः”
मनुः “दृढपात्री करोमीति जयं जपति जापकः ।
न संपूर्णा न संयुक्तौ निरयं सोऽनुगच्छति” भा० शा०
१६७७। दृढस्य भावः इमनिच् इदिमन् तद्भावे पु०
“वधानं दृग्मेव इदिमरमणीयं परिकरम्” गङ्गाकहरी
तत्र दृढत्व न० तत्र दृढता स्त्री प्रपञ्च दादृष्ट न० स्थूल्ये
अतिशये च । अतिशयेन दृढः इडन् ऋतोरः इडिष्ठ
इयसुन् इडोयस अतिशयेन दृढे लि० इयसुनि स्त्रियां
ङीप् । दृढं करोति णिच् ऋतोरः । इडयति “वियोगो
वैराग्यं इडयति च” प्रबोधचन्द्रो० त्रयोदशमनोः इचेः
७ प्रलभेदे पु० । “त्रयोदशस्य प्रलाप्ते विज्ञेयास्तु इचेः
सुताः । चित्तसेनो विचित्रश्च नयो धर्मभृतोऽहृतः । सुनेत्रः
जलबुद्धिश्च सुतपा निर्भयो दृढः । रौच्यस्यैते मनोः
प्रलाप्यन्तरे तु त्रयोदशे” हरिवं० ७७। ८ छतराष्ट्र-
प्रलभेदे पु० “प्रलापेऽभ्यर्चयन् भीमं दश दाशरथेः
समाः । नागदत्तो ददरघो भीरवाङ्गरयोभुजः ।

दृढः सुहृत्तो विरजाः प्रमाशयोपयायपि । तान्
दृष्टा चक्रुधे भीमोजगृहे भारसाधनान् । एकमेकं
समुद्दिश्य पातयामासुः समस्तम् । ते विद्वा व्यसवः मेतु
स्यन्दनेभ्योऽसितौजसः” भा० द्रो० १५७७। ८ विष्णो पु०
“वेधाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः सुहृर्मेयोऽच्युतः”
विष्णु सं० “स्वरूपसामथ्र्यादिः प्रच्युत्यभावात् दृढः”
भा० १० रूपकभेदे पु० “दृढः प्रौढोऽथ खचरो विभव-
सहस्रक्रमः । निशाङ्कः प्रतितालः कथिताः सप्त
रूपकाः” इत्युद्दिश्य “दृढाख्यः सादृ लघुदृढं ताड्यऽत्र
हंसलीलके । चतुर्दशाक्षरयुतः शृङ्गारे परिकीर्तितः”
सङ्गीतदा० लीला० उक्ते ११ कुट्टकवर्णितभेदे कुट्टकशब्दे
दृश्यम् ।

शिटकयुक्ते दृढभेदे शब्दर० ।

दृढकाण्टक पु० दृढः कण्टकोऽस्य । (धवा आकङ्क्षा) सुदृक्-
दृढकाण्ड पु० दृढः कठिनः काण्डः स्तम्भोऽस्य । १ वंशश्चे
२ दीर्घरोहिणिके च राजनि० ।

दृढसात्र पु० धृतराष्ट्रभेदे “दरवर्मा दृढसात्रः सोमकीर्ति-
रनूदरः” भा० आ० ६७७। ८ नृपलोकौ ।

दृढसुरा स्त्री दृढं क्षुरमिवायं यस्याः । बलजायाम् दृढ-
भेदे राजनि० ।

दृढगात्रिका स्त्री दृढं नात्रमस्याः कप् कामि अत इत्थम् ।
मत्स्यखणां फाणिते शब्दच० ।

दृढग्रन्थि पु० दृढो ग्रन्थिः पर्वस्य । १ वंशे राजनि० २ कठिन-
ग्रन्थियुक्तमात्रे लि० ।

दृढच्छद न० दृढः छदोऽस्य । दीर्घरोहिणिकेत्ये राजनि० ।

दृढच्युत पु० परपुरञ्जयन्तपात्रजायां जाते अमलसुनिपुले
इक्ष्वाकुपरनामके सुनिभेदे “उपयेमे धीर्यपणां वेदभी-
मलघज्ज्वजः । युधि निर्जित्य राजन्यान् पाण्डुः परपुर-
ञ्जयः । तस्यां संजनयाञ्चक्रे आत्मजामसितेक्षणाम् ।
यधीयसः सप्त सुतान् सप्त द्रविडभूततः । अगस्त्यः
प्राग्दृष्टितरसुपयेमे धृतव्रताम् । यस्यां दृढच्युतो जात
इक्ष्वाकुहात्मजो सुनिः” भाग० ४। २८। २९ पादपुराणार्थः
सन्निर्वाहः । अयं गोक्षुद्रवरविशेषः प्रवराध्याये दृश्यः ।

दृढतरु पु० नित्यकर्मः । धवदृष्टे राजनि० । दृढदृष्टोऽप्यत्र
दृढदृष्टण पु० दृढं कठिनं दृष्टमस्य । १ शृङ्गवृक्षे २ बलजायां
स्त्री राजनि० ।

दृढत्वच् पु० दृढा त्वगस्य । यावनाक्षरं राजनि० ।

दृढदंशक पु० स्त्री दृढं दंशति दन्त-प्लवङ् । (काकर)
स्याते जलजन्तुभेदे शब्दार्थकत्वं । स्त्रियां ङीप् ।